

Vänsterpartiets förslag till budget 2022 med plan 2023–2024

Budgetunderlag för Vänsterpartiet inför budget 2022 och plan 2023 -2024

Inledning

För ett år sedan fanns en stor osäkerhet hur pandemin skulle påverka kommunens ekonomi under år 2020. Idag vet vi att kommunens skatteintäkter blev lägre men att det kompensades av höjda generella, men tillfälliga, statsbidrag. Ökade kostnader till följd av pandemin har också kompensats av staten. Kommunen kunde därför redovisa ett ganska stort överskott för år 2020.

Inför kommande år finns en rad utmaningar. Till exempel råder en stor osäkerhet kring utvecklingen av de generella statsbidragen. Det försvårar kommunernas planering. Att bygga välfärd kräver långsiktiga stabila intäkter.

Arbetslösheten har ökat till följd av pandemin. Trots att Mariestads kommun ligger förhållandevis bra till jämfört med andra kommuner i regionen, krävs att vi är på tårna och arbetar aktivt. Att komma till rätta med långtidsarbetslösheten och att ge ungdomar ett bra stöd är två viktiga utmaningar.

Reformeringen av Arbetsförmedlingen har inte varit positiv för kommunen utan snarare försvårat och fördyrat arbetsmarknadsenhetens arbete. I slutändan är det de arbets sökande som drabbas. Staten vältrar över alltmer till kommunerna, vilket i många fall leder till höjda kostnader för försörjningsstöd. Vi är mycket kritiska till hur staten på det här sättet inte tar sitt ansvar fullt ut.

Effekterna av pandemin har i allra högsta grad påverkat invånarna i Mariestad. Ensamhet och isolering - som i flera fall lett till psykisk ohälsa - har ökat. Risker för ökat våld i nära relationer är påtagliga.

Kvaliteten inom äldreomsorgen har kommit i fokus. Arbetsmiljöfrågorna är centrala. Vi måste aktivt arbeta med åtgärder för att både anställda i kommunen och brukare ska känna trygghet.

Elever har till och från fått finna sig i att undervisning sker digitalt. Det ger upphov till frågor. Hur har den digitala undervisningen påverkat de elever som är i stort behov av stöd för att tillgodogöra sig undervisningen? Har vi byggt upp en utbildningsskuld?

Vi politiker i Mariestads kommun har med andra ord en rad effekter av pandemin att hantera. Mot den bakgrunden lämnar Vänsterpartiet nu sitt budgetförslag.

Finansiella mål

Det är viktigt att kommunen upprätthåller en god ekonomisk hushållning så som det uttrycks i kommunallagen. Vänsterpartiet har valt att i budget för år 2022 ha ett resultat som motsvarar ca 4 % av skatter och generella statsbidrag. I förra årets budget fattade vi beslut om målsättningen att skattefinansierade investeringar ska vara självfinansierade över mandatperioden samt att taxefinansierade investeringar kan vara lånefinansierade. Med kommunens höga investeringstakt är det målet svårt att nå. Vi menar att det ställer krav på högre resultat för att kunna öka självfinansieringsgraden.

Vänsterpartiet föreslår en skattehöjning med 30 öre. Det motsvarar ökade intäkter på ca 17 mkr under respektive år. Konjunkturbufferten ligger på 10 mkr för år 2022.

Prognoser

Antaganden i budgeten bygger på prognoser från SKR om konjunkturutveckling och skatteunderlag. Det kan ta en tid innan en normal konjunktur kan uppnås. När det gäller befolkningsutvecklingen bygger budgeten på siffermaterial från SCB. Vi noterar att den förväntade befolkningsökningen avviker kraftigt från de prognoser som Mariestads kommun har i både Översiktsplanen och Bostadsförsörjningsprogrammet. Vi har vid flera tillfällen ifrågasatt att kommunens ledande styrdokument bygger på så olika antaganden. Risken är uppenbar att beräkningar av till exempel behov av bostäder och välfärdstjänster inte blir korrekta.

Kommunstyrelsen

Vi vill skapa förutsättningar för rekreation, välbefinnande och hälsa. Att kunna erbjuda en aktiv fritid blir viktigt. Tillgång till grönområden med varierad växtlighet inom rimligt avstånd, som här i Mariestad, är av stor betydelse. Vårt tidigare förslag om grönstrukturplan blir ett centralt planeringsinstrument.

Vi lyfter åter igen förslaget om en Fritidsbank, ett fyra år gammalt fullmäktigebeslut efter en motion från Vänsterpartiet.

Fullmäktige har beslutat om ett nytt kulturpolitiskt program med skrivningar om ett ökat och varierat kulturutbud. Det kräver resurser för att kunna förverkligas. För att ge fler möjlighet att ta del av Musikskolans verksamhet vill vi sänka avgifterna och samtidigt se över tillgängligheten. Det finns även behov att köpa in nya instrument.

Simundervisning för sexåringar ska vara avgiftsfri.

Kommande år blir målen i strategin för Agenda 2030 viktiga i kommunens planering.

Vänsterpartiet menar att alla invånare i kommunen ska få information och kunskap för att bli delaktiga. Det kan ske genom att erbjuda öppna föreläsningar, nyhetsbrev och/eller utnyttja olika informationskanaler.

Strategin kräver också en kraftig ökning av det miljö- och klimatstrategiska arbetet. Vägen till att bli en cirkulär och hållbar kommun kräver rejäla satsningar. Idag befinner vi oss på en nivå där vi inte ens fullt ut tillhandahåller utrustning för källsortering av avfall i verksamheterna.

Tjänsten som miljö- och klimatstrateg bör utökas till heltid och placeras under kommunstyrelsen för att tidigt medverka i planeringsprocesser. Det kommer att krävas ytterligare miljö- och klimatpåverkande åtgärder. Vi har t.ex. i motioner föreslagit att arbetskläder lagas, att delar av centrum kan vara bilfritt samt att resultatet av det lokala miljömålsarbetet årligen ska redovisas i fullmäktige.

Tekniska nämnden

Det behövs åtgärder för att bevara och utöka den biologiska mångfalden. Det kräver skötselplaner för alla skogsområden i våra tätorter. Dessutom att invasiva arter utrotas samt att vi vidtar kompensationsåtgärder för ekosystemtjänsterna som försvinner när grönområden exploateras i vår kommun.

Utbildningsnämnden

Elevhälsan och stöd till elever med särskilda behov är viktiga områden inte minst efter pandemin. Vi vet inte fullt ut hur den undervisning som skett digitalt under pandemin påverkat elevernas möjlighet att tillgodogöra sig kunskaper. Detta bör kommunen följa upp och ha beredskap för att sätta in extra undervisning där så behövs.

Vi noterar ett högt söktryck inom vuxenutbildningen. En glädjande utveckling men samtidigt viktigt att vi kan möta upp med de resurser som krävs.

En stor andel av barngrupperna i Mariestads förskolor är större än vad Skolverket rekommenderar. Mariestad har dessutom fler barn per personal jämfört med riket. Det finns ett fortsatt behov av att kommunen bevakar detta och, trots en ansträngd ekonomi, arbetar strategiskt för att barngrupperna i Mariestads förskolor ska bli mindre och att personaltätheten ska öka. Vi föreslår också att förskolan ges bättre förutsättningar att köpa in det material och den utrustning som behövs för att bedriva undervisning enligt förskolans läroplan.

Socialnämnden

Socialnämnden får ett tillskott i budgetförslaget. Det har varit ett återkommande problem i flera år att nämnden inte kompenseras för höga kostnader för bland annat försörjningsstöd och placeringar.

Det är viktigt att kunna klara välfärdsuppdraget med trygga brukare och med personal som känner arbetsglädje, trygghet och vilja att stanna kvar i verksamheterna. Det kräver återkommande uppföljning av arbetsmiljöarbetet samt ledarskapsstöd där bl.a. kommunens rekommendation om max 30 medarbetare/chef bör efterlevas.

Åtgärder för att få kontinuitet inom äldreomsorgen har påbörjats, efter motion från Vänsterpartiet. 15 besök hos en brukare under en tvåveckorsperiod ska ses som ett första delmål.

Det finns behov av ett demensboende för att förbättra demensvården och utveckla kompetensen. Alla dessa åtgärder kommer att kräva resurser.

Pandemin innebär att många människor fått en ansträngd ekonomi. Vi har lagt en motion om en handlingsplan för barn i ekonomiskt utsatta familjer. Den gruppen måste uppmärksammas. Det ska vara en målsättning att alla barn ska ha möjlighet till goda levnadsvillkor och en aktiv fritid.

Det finns risk för ökat våld i nära relationer till följd av pandemin. Vi måste säkerställa att de som är i behov av stöd och hjälp också får det. Enligt socialtjänstlagen har kommunen ett stort ansvar.

Det är viktigt att det finns åtgärder för att minska ofrivillig ensamhet och psykisk ohälsa. Det har arbetats fram åtgärder i kommunen samlade i en handlingsplan. Vi menar att den ska kompletteras med att kommunen stöttar frivilligorganisationer. Dessa organisationers betydelse för att förhindra ensamhet och utsatthet kan inte underskattas.

Åtgärder i budget:	2022	2023	2024
---------------------------	-------------	-------------	-------------

Kommunstyrelse:

Fritidsbank och öppettider	1 500	1 500	1 500
Utveckling kommunikationskanaler	600	600	600
Säker digital kommunikation	240	240	240
Utökad ram AME	600	600	600
Hälsofrämjande arbete	1 800	1 800	1 800
Tillkommande post	<u>4 000</u>	<u>4 000</u>	<u>4 000</u>
	8 740	8 740	8 740

Utbildningsnämnden

Höjd elevpeng gymn/grundskola	8 500	8 500	8 500
Tillkommande post	<u>5 000</u>	<u>5 000</u>	<u>5 000</u>
	13 500	13 500	13 500

Teknisk nämnd

Hyra sjukhus plan 3	300	1 800	1 800
Underhåll hyrda lokaler	1 800	1 800	1 800
Tillkommande post	<u>500</u>	<u>500</u>	<u>500</u>
	2 600	4 100	4 100

Socialnämnd:

Försörjningsstöd, utökad kostnad	4 000	4 000	4 000
Nya Krontorp (LSS boende) drift	2 175	4 350	4 350
Placering barn o unga	3 500	3 500	3 500
Tillkommande post	<u>8 000</u>	<u>8 000</u>	<u>8 000</u>
	17 675	19 850	19 850

Överförmyndarnämnd:

Överförmyndarärenden	<u>500</u>	<u>500</u>	<u>500</u>
	500	500	500

Totalt	43 015	46 690	46 690
---------------	---------------	---------------	---------------

BUDGET 2022 -2024

Nämnd (tkr)	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Kommunstyrelsen	139 664	139 204	139 944
Teknisk nämnd	170 671	172 171	171 962
Utbildningsnämnd	530 116	530 116	530 116
Socialnämnd	606 853	609 028	609 028
Miljö- och byggnadsnämnd	6 614	6 614	6 614
RÖS	29 450	30 200	31 100
Revision	900	900	900
Överförmyndarnämnden	2 032	2 032	2 032
Verksamhetens kostnader	-1 486 300	-1 490 265	-1 491 696
Finansverksamhet	-38 792	-90 620	-145 492
Skatteintäkter enl. riksprognos SKR	1 181 926	1 213 693	1 247 553
Generella statsbidrag enl. riksprognos SKR	400 758	394 731	396 565
Finansiella intäkter	26 540	26 740	26 940
Finansiella kostnader	-21 500	-22 500	-24 500
Årets resultat	62 632	31 779	9 370
Årets resultat i % av skatter o bidrag	4,0%	2,0%	0,6%
Finansiellt mål 2%	31 654	32 168	32 882
Befolkningsprognos	24 582	24 622	24 658

Vänsterpartiets budgetförslag

Underlag till Budget prioriteringar			
Kommunstyrelse	2022	2023	2024
Utökad budget	4000		
	4 000	0	0
Teknisk nämnd	2022	2023	2024
Utökad budget	500		
	500	0	0
Utbildningsnämnd	2022	2023	2024
Utökad budget	5000		
	5 000	0	0
Socialnämnd	2022	2023	2024
Utökad budget	8000		
	8 000	0	0

	2022	2023	2024
Säker digital kommunikation	240	240	240
Fritidsbank och utökade öppettider för Elvärket	1 500	1 500	1 500
Utveckling kommunikationskanaler	600	600	600
Utökad ram för AME för minskat stöd från Arbetsförmedlingen	600	600	600
Hälsofrämjande arbete	1 800	1 800	1 800
Omställningsfonden	800	800	800
Underhållskostnader hyrda lokaler	1 800	1 800	1 800
Hyra sjukhus plan 3	300	1 800	1 800
Höja elevpengen för gymnasiet och grundskola	8 500	8 500	8 500
Försörjningsstöd, utökad kostnad	4 000	4 000	4 000
Nya krontorp (LSS boende) bemanning och driftkostnader	2 175	4 350	4 350
Placeringar Barn och unga	3 500	3 500	3 500
Fler överförmyndarärenden utan egen finansiering och fler svåra ärenden	500	500	500

Spec. budget 2022-2024	2022	2023	2024
Finansverksamhet	38 792	90 620	145 492
Demografiindex	0	10 728	25 645
Pott för löneökningar	19 790	56 790	93 999
Försäljningsintäkter, tomtförsäljning	-10 000	-2 500	-1 500
Tillkommande kapitalkostnader	10 999	14 899	18 599
Internränta	-16 883	-16 883	-16 883
PO-pålägg från verksamheten	-368 000	-380 000	-391 500
Arbetsgivaravgifter	287 000	296 000	305 000
Konjunkturbuffert	10 000	6 500	0
Förvaltningsavgifter	250	250	250
Avs till pensioner efter 1998	59 967	61 618	63 442
Pensionsutbetalningar före 1998	33 397	32 577	32 329
Försäkring komplett pension	12 272	10 640	16 110
Summa nettokostnad	1 525 092	1 580 885	1 637 187

Vänsterpartiets budgetförslag

Spec. budget 2022-2024		2022	2023	2024
		Budget	Plan	Plan
Kommunstyrelsen		2022	2023	2024
	Ram föregående år	126 197	139 664	139 204
Föregående års ks reglering		-8800	-8800	-8800
Personalkostnadsindex		1637	-	-
Inflationsindex		731	-	-
Reformpaket		-400	-	-
Politiska satsningar		4000	-	-
Verksamhetsövergångar		8530	-460	740
KS Centralt avsatta medel		2500	2500	2 500
Socioekonomiska insatser		1200	1200	1 200
Effektivisering 1%		-1051	-	-
E20		5100	5100	5 100
	Årets ram	139 664	139 204	139 944
		Budget	Plan	Plan
Teknisk nämnd		2022	2023	2024
	Ram föregående år	172 530	170 671	172 171
Personalkostnadsindex		911	-	-
Inflationsindex		514	-	-
Hysesersättning		1 689	-	-
Reformpaket		-1 133	-	-
Politiska satsningar		500	-	-
Verksamhetsövergångar		-2 601	1 500	-209
Effektivisering 1%		-1 738	-	-
	Årets ram	170 671	172 171	171 962
		Budget	Plan	Plan
Utbildningsnämnd		2022	2023	2024
	Ram föregående år	511 647	530 116	530 116
Personalkostnadsindex		9 136	-	-
Inflationsindex		1 641	-	-
Demografiberäkning		566	-	-
Reformpaket		-500	-	-
Politiska satsningar		5 000	-	-
Verksamhetsövergångar		7 796	-	-
Effektivisering 1%		-5 171	-	-
	Årets ram	530 116	530 116	530 116
		Budget	Plan	Plan
Socialnämnd		2022	2023	2024
	Ram föregående år	573 653	606 853	609 028
Personalkostnadsindex		11 284	-	-
Inflationsindex		2 790	-	-
Demografiberäkning		6 873	-	-
Hysesersättning		36	-	-
Reformpaket		-867	-	-
Politiska satsningar		8 000	-	-
Verksamhetsövergångar		10 840	2 175	-
Effektivisering 1%		-5 755	-	-
	Årets ram	606 853	609 028	609 028
		Budget	Plan	Plan
Miljö- och byggnadsnämnd		2022	2023	2024
	Ram föregående år	6 413	6 614	6 614
Personalkostnadsindex		214	-	-
Inflationsindex		23	-	-
Reformpaket		-	-	-
Verksamhetsövergångar		30	-	-
Effektivisering 1%		-67	-	-
	Årets ram	6 614	6 614	6 614
		Budget	Plan	Plan
RÖS		2022	2023	2024
RÖS		29450	30200	31100
Revision		900	900	900
Överförmyndarnämnden		2 032	2 032	2 032
Summa förvaltningar		1 486 300	1 490 265	1 491 696

Vänsterpartiets budgetförslag

Balansbudget (tkr)	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Tillgångar			
Anläggningstillgångar			
Fastigheter och anläggningar	1 782 875	1 831 175	1 841 975
Finansiella anläggningstillgångar	1 137 200	1 187 200	1 237 200
Bidrag till statlig infrastruktur	34 400	29 300	24 200
Summa anläggningstillgångar	2 954 475	3 047 675	3 103 375
Omsättningstillgångar			
Förråd och exploatering	60 000	60 000	50 000
Kortfristiga fordringar	89 800	89 800	89 800
Likvida medel	76 557	106 036	98 606
Summa omsättningstillgångar	226 357	255 836	238 406
SUMMA TILLGÅNGAR	3 180 832	3 303 511	3 341 781
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Årets resultat	62 632	31 779	9 370
Övrigt eget kapital	588 069	650 701	682 480
Summa eget kapital	650 701	682 480	691 850
Avsättningar			
Avsättning pensioner och löneskatt	21 200	21 200	21 200
Bidrag till statlig infrastruktur	41 600	26 100	9 800
Summa avsättningar	62 800	47 300	31 000
Skulder			
Långfristiga skulder	2 327 100	2 477 100	2 527 100
Kortfristiga skulder	140 231	96 631	91 831
Summa skulder	2 467 331	2 573 731	2 618 931
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	3 180 832	3 303 511	3 341 781
Panter och ansvarsförbindelser			
Pensionsförpliktelser som inte upptagits bland skulderna eller avsättningarna 31 december aktuellt år.	504 801	486 595	469 908
Borgensåtaganden	49 900	47 000	44 100
- varav borgen till kommunägda företag	0	0	0
Soliditet inkl pension	20%	21%	21%
Soliditet exkl pensionsskuld	5%	6%	7%

	Budget 2022	Plan 2023	Plan 2024
Investeringsplan 2022-2024			
Kommunstyrelsen			
Kommunstyrelsens investeringspott	2 000	2 000	2 000
Industri och handel	9 000	7 000	4 000
Exploateringsmark och bostäder	12 000	12 000	17 000
Upphandling nytt ekonomisystem	2 000	3 000	
Digitalisering Kultur och Fritid	575		
Webbplats	400		
Investering Dacapo	300	300	300
Ombyggnad/tillbyggnad/nybyggnad förskolor/skolor	27 000	55 000	26 000
Utbildningsnämnden			
Utbildningsnämndens investeringspott	1 000	1 500	1 500
Socialnämnden			
Socialnämndens investeringspott	1 000	1 000	1 000
Journalssystem	2 000	2 000	

Tekniska nämnden skattefinansierad			
Tekniska nämndens investeringspott	1 500	1 500	1 500
Fastigheter			
Reinvesteringar Verksamhetslokaler inklusive utemiljön	15 000	15 000	15 000
Skolgård och utemiljö	3 000	3 000	
Förskolor/skolor utökad, anpassat lokalbehov	1 000	1 000	1 000
Övriga lokaler, anpassat lokalbehov	300		
Stöd och omsorg, anpassat lokalbehov	1 000	1 000	1 000
Gator/Allmän plats			0
Reinvesteringar Gator, GC-vägar, Lekparker, Parker, Hamn	18 000	18 500	19 000
Trafiksäkerhet/Tillgänglighet/Hamn/GC/Allmän plats	7 000	7 000	7 000
Tekniska nämnden taxefinansierad verksamhet			
Reinvesteringar VA	16 000	21 000	23 000
Utvecklingsinvesteringar VA	24 500	27 000	18 000
Summa Investeringsbudget skattefinansierad verksamhet	104 075	130 800	96 300
Summa Investeringsbudget taxefinansierad verksamhet	40 500	48 000	41 000
Summa Investeringsbudget totalt Kommunen	144 575	178 800	137 300